

MARKIRANJE IZ UGLA NAFTNIH KOMPANIJA

OBELEŽAVANJE ŠTITI I PRODAVCE GORIVA

Da li novi način kontrole legalnosti goriva predstavlja dodatno opterećenje za trgovce ili im donosi korist – pitali smo generalnog sekretara Udruženja naftnih kompanija Srbije, Tomislava Mićovića

Markiranje kao novi vid kontrole tržišta naftnih derivata donosi korist na različite načine. Uvedeno je prvenstveno da bi se stalo na put onima koji su izbegavali plaćanje poreza i akcize, ali posredno dovodi i do povećanja kvaliteta goriva jer praktično onemogućava da se u gorivo ubacuje lo-

ulje, bazno ulje i drugi „dodaci“. Tako uz državu koriste imaju i vlasnici vozila, pa se postavlja pitanje i kako sve to izgleda iz ugla prodavaca, to jest kompanija koje imaju benzinske pumpe. Za njih markiranje možda predstavlja dodatnu obavezu jer moraju više da vode računa o tome kako se snabdejavu gorivom, a zbog novog vida kontrole biće i češće proveravani. O

tome da li je zaista tako, razgovarali smo sa Tomislavom Mićovićem, generalnim sekretarom Udruženja naftnih kompanija Srbije.

• **Kakav je stav prodavaca goriva prema sistemu markiranja?**

– Kompanije koje trguju gorivom dočekale su markiranje sa odobravanjem. I samo Udruženje je od svog formiranja angažovano na suzbijanju sive trgovine naftnim derivatima. Primena nanomarkera kojim se sada obeležava sve legalno gorivo omogućava efikasnu kontrolu i važan je korak koji nas vodi ka sprečavanju ilegalne trgovine.

• **Da li je Srbiji zaista bio potreban novi način kontrole tržišta naftnih derivata?**

– Prethodne tri godine su na tržištu naftnih derivata bile dramatične. Imali smo 100.000 tona lož-ulja koje je trošeno čak i leti, naravno kao motorno gorivo. Iako neregularno gorivo nije prodavano na pumpama velikih kompanija, ono je nalazilo put do potrošača koji obično nisu ni znali šta kupuju.

• **Kako komentarišete informacije iz Ministarstva energetike da je u prethodnih mesec-dva smanjen uvoz baznog ulja koje se ranije koristilo za malverzacije sa gorivom?**

– Ovo zaustavljanje mahinacija je rezultat različitih mera, ali markiranje je najznačajnije. Trgovci koji su se bavili ilegalnom prodajom su uvek mogli da se pojave sa nekoliko dinara

– Sistem markiranja izbacuje sa benzinskih stanica sve što nije pravo, regularno gorivo – Tomislav Mićović, generalni sekretar Udruženja naftnih kompanija Srbije

Kazne za prevarante

Benzinskim pumpama na kojima se pri kontroli nađe gorivo bez markera ili sa nedovoljnom koncentracijom prete visoke kazne. Novčani deo je od jedan i po do tri miliona dinara, a zabrana rada može da traje od šest meseci do tri godine.

– Zatvaranje benzinske stanice je nešto što niko ko se bavi ovim poslom sebi ne sme da dozvoli – kaže Tomislav Mićović.

Srbija kao uzor

Srbija je prva zemlja u Evropi u kojoj se markiranje koristi za kontrolu celog tržišta goriva za vozila. Moguće je da će naša iskustva koristiti i druge zemlje, a neke su već pokazale interesovanje. To potvrđuju i u našem Udruženju naftnih kompanija – nedavno su se iz Mađarske raspitivali kako kod nas teče uvođenje markiranja jer razmišljaju da i oni primene takav sistem.

Udruženje

Udruženje naftnih kompanija okuplja velike prodavce goriva koji se bave maloprodajom i veleprodajom. Od firmi koje imaju benzinske stanice tu su EKO, Mol, OMV, Lukoil i Petrolbar-AVIA, a kao posmatrač i Naftna industrija Srbije.

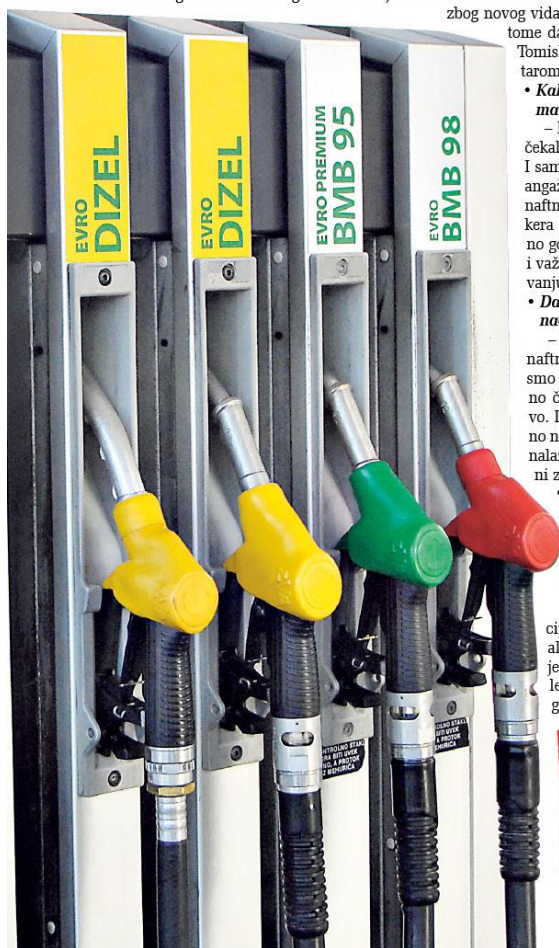
nižom cenom i da tako privuku kupce, nesvesne da ih varaju. Već sada se susrećemo sa manjom neoljalnom konkurencijom jer markiranje zaustavlja mahinacije.

• **Šta po vašem mišljenju od markiranja mogu da očekuju kupci goriva, odnosno vlasnici automobila?**

– Nanomarker ne utiče na osobine goriva niti na motor, ali vodi ka tome da na tržištu Srbije imamo gorivo standardnog kvaliteta.

• **Da li način obeležavanja goriva i kontrole može nekako da ometa rad benzinskih stanica?**

– Naftne kompanije su u stalnom kontaktu sa nadležnima za markiranje i zadovoljne su načinom na koji se uvažavaju njihovi predlozi, tako da ne očekujemo da će biti problema. ■ S.P.

REKLAMACIJE NA GORIVO

Kako do pravde na benzinskoj pumpi

Tržišna inspekcija direktno ne pomaže oštećenim kupcima, pa pomoć treba tražiti od udruženja potrošača ili suda. Najveća prepreka obično je obezbeđivanje dokaza

Uskoro kreće sezona putovanja, što znači i da ćete rezervoare puniti na pumpama koje su vam možda nepoznate, pa niste sasvim sigurni ni u kvalitet goriva koje prodaju ni u tačnost njihovih automata. Ako smatrate da ste na pumpi oštećeni, za ostvarivanje vaših prava treba da se obratite najpre samom prodavcu. To možete da uradite i neposredno nakon kupovine ili naknadno, ali svakako pismenom reklamacijom. Nju možete predati lično i zadržati kopiju overenu pečatom prodavca, ili je pošaljite preporučanim pismom. Pomoć možete zatražiti od nekog udruženja potrošača, koje će imajući u vidu vašu zakonska prava, predložiti rešenje, stupiti u kontakt sa prodavcem goriva i predočiti mu njegove obaveze, kao i moguće posledice ako ih ne ispuni. Ipak, udruženja potrošača ne mogu da primoraju prodavca, tako da u slučaju da on ipak ne izvrši svoje obaveze, kupcu ostaje

Markiranje kao dobra preventiva

Budući da je probleme na benzinskim pumpama teško dokazati, dobra vest je da je odnedavno rizik da nađete neregularno gorivo veoma mali. Od februara, u Srbiji radi novi sistem kontrole tržišta, takozvano markiranje. Zasniva se na tome da se u sve gorivo koje regularno dolazi na tržište dodaje posebna supstanca, nanomarker, a na pumpama se proverava da li je on prisutan u gorivu. Ako ga nema, ili ga nema u dovoljnoj koncentraciji, to je znak da je gorivo stiglo na pumpu nelegalno, na primer nepropisnim uvozom, ili je u njega dodata neka druga tečnost.

da se obrati sudu. Prema Zakonu o zaštiti potrošača, Tržišna inspekcija se više ne bavi rešavanjem pojedinačnih problema kupaca. Njima možete da prijavite da niste dobili

odgovor na reklamaciju u propisanom roku od 15 dana, i oni će ih kazniti, ali ne mogu da ih nateraju da prihvate vašu reklamaciju.

Sve navedeno predstavlja proceduru onako kako je određena propisima, dok u praksi može da bude i znatno složenije, što su nam potvrdili u Nacionalnoj organizaciji potrošača Srbije. Naime, da biste potvrdili da ste oštećeni, treba da imate i dokaze, a njih je za gorivo često teško obezbediti. Recimo, da biste dokazali loš kvalitet, verovatno biste morali da platite ispitivanje u laboratoriji a možda i veštačenje, dok bi za proveru tačnosti automata trebalo da se obratite Direkciji za mere i dragoocene metale. Dakle, kada je reč o gorivu, pravda može da bude vrlo spora i ne baš lako dostižna, pa je prvi savet da, koliko je to moguće, pazite pri izboru pumpe, a ako se pojavi nešto sporno reagujte što pre i obezbedite sve što može da potvrdi vaše primedbe. ■

OPHEL Produžena garancija

Kupci novih Opelovih automobila od sada mogu da računaju i na Fiatovsku produženu garanciju, nakon isteka dvogodišnje garancije proizvođača. Ona važi dva godišta ili do ukupno pređenih 120.000 kilometara i podrazumeva zamenu za određene grupe delova vozila i njihovu besplatnu zamenu u određeni servis. Primeni ne važi za kvarove nastale normalnim habanjem delova ili usled spoljnih mehaničkih i hemijskih uticaja, a uključuju nespravnost rukovanja vozilom, popravku u nezavisnim servisima i neodgovarajuću održavost. Sem toga, Opel Fiatovsku uključuje i besplatnu 24-časovnu pomoć na putovima više od 40 evropskih zemalja, a u okviru trajanja ugovorne potpore ili do dostizanja previđene kilometraže. ■

LUKOIL SRBIJA Utiče na pokton

Svi koji do juna koje čini letno motornog ulja u letnom odmerenim deljima objekata kompanije Lukoil, dodatno ne plaćaju još jedan litra. Akcija važi za nabavku polubitne bitolgi i mineralnog ulja pod nazivom Lukoil Energard Ultra i kao i Lukoil Lika, a u ponudi su dve grupe datje: 10 W-40 i 15 W-40. ■

REKLAMACIJE NA GORIVO Kako do pravde na benzinskoj pumpi

Tržišna inspekcija direktno ne pomaže oštećenim kupcima, pa pomoć treba tražiti od udruženja potrošača ili suda. Najveća prepreka obično je obezbeđivanje dokaza

Ustare kredite saksion javuvenih. Sto znači i da berte rezervene tu ni na pumpama koje su van moći da nepravilno, pa nije sasvim sigurni ni u kvalitet goriva koje prodaju ni u tačnost njihovih automata. Ako smatrate da ste na pumpi oštećeni, za ostvarenje vaših prava treba da se obratite najpre sa mom prodavcu. To možete da urađite i neposredno nakon kupovine ili naknadno, ali svakako pismenom reklamacijom. Nije možete predati lično i sadržati kopiju ovuvenu podatkom prodavca, ili je pošaljite preporučenom poštom. Pomozite možete zadržati od rednog održavanja potrošača, koje će imati u vidu važeću zakonitu pravu, predložiti radnje, stupiti u kontakt sa proizvođačem goriva i predložiti mu odgovarajuća, kao i moguću poljeolje ako ih ne ispunji. Ipak, udruživanje potrošača ne mogu da primenjuju prodavci, tako da u slučaju da on ipak ne izvrši svoje obaveze, vaspo ostaje

Markiranje kao dobra preventiva

Budući da je poklonen na benzičkim pumpama teško dokazati, dobera vart je iu odredovno rizik da neko nepravilno gorivo vremenom. Od februara, u Srbiji radi novi sistem kontrole tržišta. Takozvana markiranje. Zamena se na tona do 40 litara u svim goriva koje regulisane daju na tržište. Dobro predesne suptantna, manomarker, a na pumpama se primenjuje da je on prisutan u gorivu. Ako ga nema, ili ga nema u dovoljnoj koncentraciji, to je znak da je gorivo stiglo na pumpu nelegalno, na primer nepropisnim evocnom. Bi je u svaga delatna neka druga teoznot.

odgovor na reklamaciju u propisnom roku od 15 dana. I oni ce ih kazniti, ali ne mogu da ih nateraju da njihove viliu reklamaciju. Ovo navedeno predstavlja proceduru onako kako je određena propisima, dok u praksi može da bude i malo složenije. Ito su nam potrošači u Nacionalnoj organizaciji potrošača Srbije. Naime, da biste potrošači da ste slobodni, treba da imate dokaz, a njih je za gorivo dosta teško obezbediti. Rečimo, da bina dokazati loš kvalitet, verovatno biste morali da plaćate ispitivanje u laboratoriji a možda i vrštanjenje, dok bi za proveru tačnosti automata trebalo da se obratite Direkciji za mere i dogovore u ministarstva. Dakle, kadja je reč u gorivo, pravda može da bude vrlo sporu i ne baš tako jednostavna, pa je prvi savet da, kadja je to moguće, radite se pri izboru pumpu, a ako se pojgri nešto uporno reagujte šta pre oboje, bašdite sve što može da pomogne vašim primedbama. ■

LAMBORGHINI SUPER TROPHEO Pavlovici najbrži u Monci

Opšti automobilista Milad Pavlovic nastupio je međunarodnim uspešima, svog puta za volanom lamborghini „galardo LP 560“. U okviru prestižnog takmičenja „Lamborghini super trophy Europe“, u kome se svlaog svačlug u kende voze po dve tike. Pavlovic je za tim skom kolegom Eduardom Polupson obeležio drugo mesto u prvom nastupu, a pobedu u drugoj tici, koje su viliere na legendarnoj stazi u Monci. Bez obzira na to što ranije nije mogao istaknuti sa „Jamborghini“, Milad Pavlovic je

GARMIN Serija noviteta za 2014.

Kampanja Infotrac, avoznik Garmin-a u Srbiji, nedavno je predstavila nekoliko novih navigacionih uređaja za 2014. godinu koji su, osim dočupani i ve na šem viliere. Osnovna linija GPS uređaja obuhvata je modelima „Juvii 6“ i „Juvii 6“ sa glasovnim naučđenjem i pri konom razlikovanju. Napredna linija sadje nudi „Juvii 6“ uređaj koji omogućava porabom na osnovu potpore do dataka o stajaju i saobraćaju, a pored toga je sa 6 karta i dijagonala 4,3 i 5,17 inča. To je i premojen uređaj „Juvii 3597LMT“, sa ekranom od 5 inča u rezoluciji 480x800, trimdimenzionalnim prikazom mape i magnetnom nosačem. Ipak, najveću novost predstavlja tabloznan „JUVII 7“. Reč je o „Juvii 7“ uređaju, uređaju koji se preko „Juvii 7“ konekcije povezuje sa pametnim telefonima iz „Jablonika“ sa GPS navigacijom i projektuje podatke na vetrobransko staklo. ■

MEĐUNARODNA KAMION-AMBULANTA Laboratorija na točkovima

U periodu od 28. aprila do 2. maja gradani Beograda, Novog Sada, Kragujevca i Nisa mogli ce da besplatno i bez čekanja provere avozne točkove u specijalnoj, pokretnoj laboratoriji Unika saigraevana. Naime, ovaj kamion, sa 15 doktora, medicinskih sestara i asistenta, ima najnapredniju opremu za brzo i detaljno preventivno pregledje, a u njemu se besplatno može proveriti celokupno stanje organima. ■

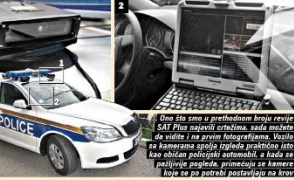

ZELENIČNE SRBIJE Auto-voz od Beograda do Sutuna

Do 6. maja na relaciji Beograd-Sutina-Solun, zaobrtavala međunarodni putnički voz, pod nazivom „Helski“, iz Beograda polazi u 18 sati i 45 minuta, a dolazi u Solun sledećeg dana u predhodu za 11 sati i 10 minuta. Putnika iz Sutuna ce u 5 sati i 52 minuta, a dolazi u Beograd u 5 sati i 33 minuta. U sastavu voza bice i va gati za pravu automobila. U jednom smeru za pravu automobila treba izvadjiti 47,20 evra, dok se za povratak kartu odobrava po putu. Prometnim period za prodaju karta trajaje do 10. juna. ■

GOODYEAR EDUKACIJA Maksimum u svim uslovima

Iako svaka kompanija, pogotovo u industriji pneumatika, trudi da su baš svoji proizvodi najbrži i da imaju nekakvu posebnost koju ko je ih razvija od ostalih, nema mnogo onih koje su spremne da to javno jashaju. Dobro primer takve prakse opravna 24. aprila u savi tu NAVAK dao je Goodyear tako što je više od 150 svojih prodavaca i najvećih kuguma punilo za samostalno održuju šta pneumatici za ista gradnja, a naredno on i novih paktu goodyear „eficient grip performance“ i „dunlop „stint response 2“. Na pusti centra NAVAK kao i na tematskom pilgama predstavjeni su vilo raznovrsni uslovi za vožnju, od suve sportske piste za probu sportskih „dunlop“ pneumatica, preko zahtovnih manevra na potpuno mokroj stazi prekrivke voj asfens od 12 milimetra voda do prakse i takta terenske vožnje. Za razliku od klasičnih prezentacija gde profesionalni vozači pokazuju vrline pneumatika, Goodyear ima inženjere da se pripruži obli navi vozačima. Kadja kako kaže, performansa su više nego očigledne. Specijalni gde-podstom na prezentaciji bio je Mikko Vesmi, dugogodišnji Danilogo partner i isprani predstavnik u Evropskim rangovima turng automobila. ■

NOVA POLICIJSKA OPREMA Kamere love ukradene automobile

Policijske je nedavno prvu put pokazala novu opremu u formi kamere za loje je registruje tabele. Šim „Juvii“ koji je revija SAT Plus pitala u predhodnom broju. Radi o informaciji na monitoru, bila da polioje koji prvi kama „Juvii“ registruje tabele i kako prepoznaje vozni red sistema može odmah da reaguje. Polioje za jedan sat može da proveriti stane četiri automobila. Iako kamere „Juvii“ vrkadi automobila koji pored njih prode. Na prva nomenklatura potvrdila je je i do 1.000 vozila za jedan čas. Dakle, policijske bi možda provera vilo vrkadi četiri automobila, a kamere ne bi prepoznale nijednu. ■

UPOZORAVAMO!

RENO SAVA Zamena utja i čišćenje klime

Proleće je pravo vreme da vlasnici automobila pripreme klima uređaje za toplu darna a tim prodromi solidarni servisa za Reno. Danje usluge Renault Sava odgovarava je specifičnu mrežu. Reč je o punjenju klime, sa kontrolom količina freona, koje uključuje i elektrifikaciju sistema po ceni od 5.000 dinara. Jednina je i zamena košionog ulja, pa ta usluga u ovom servisu košta od 3.500 dinara. ■

RENO SERBIA Nagrada za verne potrošače

Potrošači koji kupuju gorivo i ostale proizvode na EKO pumpama širom Srbije vido mesečnim unazad nagraduju se vrednim polovima, a taj trend je nastavljen i u 2014. godini. Naime, svaka kupovna donosipomena na takozvanom „smajl“ karticama, a vlasnici kartica prema vrednosti sakupljenih poena mogu da odobru nešto od 150 polova. I pored si, između ostalog, auto-pranja, auto-lazernika, kućni aparat i bela tehnika, bušak, knjige, itd. ■

Pamet u ofsajdu

Da li je vaš fužbal baš toliko srazmoran da tim koji gestuje sa sobom mora da potpore i cca gol ili je naj i nečim drugom, tak, ovako puste ne bi smelo da se ponovi. Pravači glomazna konstrukcija na maloj površini, neobložena i teško oštećena, ipe samo odlično je rešenje i lakozvornost i namazna zamena je prilika mogla je dovesti do pada konstrukcije na koloznoj, a time i nepotrebno rizično pa ostane očesano i sadržano. ■